

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/66321> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Daalder, E.S.

Title: De rechtspraakverzamelingen van Julius Paulus : recht en rechtvaardigheid in de rechterlijke uitspraken van keizer Septimius Severus

Issue Date: 2018-10-23

Stellingen behorende bij het proefschrift

DE RECHTSPRAAKVERZAMELINGEN VAN JULIUS PAULUS
*Recht en rechtvaardigheid in de rechterlijke uitspraken van
Septimius Severus*

van E.S. Daalder

1. Hoewel de *decreta* van de keizer volgens de Romeinse juristen Gaius en Ulpianus kracht van wet hadden (Gai. 1,5 en D. 1,4,1 *pr.* en 1), was hun relevantie voor de rechtspraktijk beperkt.
2. Het *consilium* dat Septimius Severus adviseerde bij de uitvoering van diens taken als rechter bestond voor tenminste een deel uit vaste adviseurs, die mogelijk een vergoeding voor hun diensten ontvingen. Eén van deze adviseurs was Julius Paulus.
3. De compilatoren van de Digesten beschikten over twee verschillende fysieke werken die onder twee verschillende titels in de *Index Florentinus* zijn opgenomen: de *Decreta* en de *Imperiales Sententiae*. Beide werken zijn *epitomae* van één Pauliaans origineel.
4. De bekendmaking en verspreiding van de rechterlijke uitspraken van Septimius Severus ten behoeve van de rechtspraktijk was niet het primaire doel van de rechtspraakverzameling van Paulus. Zij moet worden beschouwd als het werk van een hofjurist, dat een politiek doeleinde diende.
5. De conjectuur '*a quo*', die wordt voorgesteld door Mommsen voor D. 16,2,24 ter vervanging van het woord *quod*, is onnodig. *Quod* is in deze tekst gebruikt als een voegwoord, dat moet worden vertaald als 'wanneer'.

– Th. Mommsen, *Digesta Iustiniani Augusti*, deel 1, Berlijn: Weidmann 1870, p. 469.
6. Anders dan de Romeinse staat, verkreeg de keizerlijke *fiscus* bij de verpachting van belastingen zijn zekerheden op basis van normale privaatrechtelijke constructies zoals borgtocht (*fideiussio*) en pand en hypotheek (*pignus*). Deze praktijk sluit aan bij de privaatrechtelijke oorsprong van de keizerlijke schatkist.
7. De Romeinen beschouwden niet het goederen- en verbintenissenrecht, maar het erfrecht als het belangrijkste onderdeel van hun privaatrecht.

8. Het succes van de rescriptenpraktijk van de Romeinse keizer bewijst dat de prejudiciële procedure een passend en nuttig instrument is om de rechtsvormende taak van de Hoge Raad te versterken.
 9. Interdisciplinair onderzoek begint bij een duale opleiding. Talentvolle studenten zouden meer moeten worden aangemoedigd om twee verschillende studies af te ronden.
 10. 'Als je echter onbekend bent met hetgeen is geschied voordat je geboren werd, blijf je altijd een jongen. Wat is immers de waarde van een mensenleven, als dit niet door de herinnering aan eerdere gebeurtenissen wordt verbonden met het leven van onze voorouders.'
- Cicero, *Orator* 120: *Nescire autem quid ante quam natus sis acciderit, id est semper esse puerum. Quid enim est aetas hominis, nisi ea memoria rerum veterum cum superiorum aetate contextitur?*
11. Men moet het wetenschappelijke werk van een collega met het oog van de vijand bekijken om het als een vriend te kunnen beoordelen.
 12. Om de harmonie in de boekenkast van een rechtshistoricus te bevorderen, moet de schrijfrichting van de titel op de rug van wetenschappelijke boeken worden geüniformeerd op Europees niveau.
 13. De film 'Gladiator' (2000) is, mede door de bijzonder mooie soundtrack van Hans Zimmer en Lisa Gerrard, één van de mooiste films die ooit over de oudheid is gemaakt.